



**CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA**



**NATIONAL ANTICORRUPTION
CENTRE OF THE REPUBLIC OF
MOLDOVA**



Adresa: MD-2004, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198, mun. Chișinău, Republica Moldova
tel. (+373) 22-25-72-94, email: secretariat@cna.md

Nr. 06/2/20849 din 28.12.2023
La nr. 13-05/3988 din 21.12.2023

**Ministerul Agriculturii și Industriei
Alimentare**

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.50/2021 cu privire la grupurile de acțiune locală (număr unic 1030/MAIA/2023).

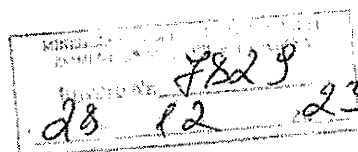
Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 5 (cinci) file.

Director

Digitally signed by Pînzari Alexandr
Date: 2023.12.28 16:27:31 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova



Alexandr PÎNZARI



Auxex Edly



RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO23/9357 din 28.12.2023

la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.50/2021 cu privire la grupurile de acțiune locală (număr unic 1030/MAIA/2023)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Guvernul RM, iar autor nemijlocit este Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul, însoțit de nota informativă și anunțul privind inițierea și consultarea publică a acestuia, se regăsesc pe pagina web oficială a autorului, redirecționând pentru portalul particip.gov.md după cum urmează: <https://maia.gov.md/ro/content/proiecte-de-documente>

Astfel, în procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile art.8 lit.a)-d) al Legii nr.239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative a proiectului, finalitatea scontată a acestuia este aducerea în concordanță a actului normativ cu prevederile noii legi cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural, adoptată în primăvara anului 2023, precum și îmbunătățirea condițiilor de înregistrare și funcționare a grupurilor de acțiune locală (*în continuare – GAL*).

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Implementarea prevederilor propuse, poate contribui la realizarea finalității scontate a acestora, fapt care nu este în detrimentul interesului public general (în sensul prevăzut de prevederile Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017), în condițiile respectării recomandărilor vizate de compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „*nota informativă care cuprinde:*

- a) *denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) *condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) *descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;*
- d) *principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;*
- f) *modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.*

Autorul a indicat în nota informativă aferentă proiectului:

- *denumirea autorului proiectului actului normativ (Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare);*
- *condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ (În perioada de implementare a legii citate, s-au produs modificări în legislația națională, inclusiv adoptată o lege nouă privind subvenționarea în agricultură și mediul rural (Legea nr.71/2023), care stă la baza finanțării GAL-urilor, precum și au fost identificate unele situații incerte în aplicarea actului normativ menționat);*
- *descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene (nu are drept scop armonizarea legislației RM cu acquis-ul comunitar);*
- *principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi (autorul a evidențiat exhaustiv majoritatea categoriilor de modificări vizate de proiect, cu redarea esenței acestora. Totodată, apreciind prin prisma riscurilor vizate de compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție, se remarcă *insuficiența argumentelor* expuse întru justificarea modificărilor vizate la Articolul 30:[...] la alineatul (9) al Legii nr.50/2021 (*”Tot aici, norma a mai suferit careva modificări redacționale;”*);*
- *modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare (nu impune necesitatea efectuării modificărilor de rigoare în cadrul normativ).*

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să

conține „e) fundamentarea economico-financiară”. Potrivit notei de argumentare a proiectului, implementarea prevederilor propuse nu implică cheltuieli financiare adiționale.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”.

Textul proiectului este expus preponderent într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

Totodată, utilizarea unor formule ambigui („încălcării sistematice”; „prejudiciu de imagine”; „discreditează calitatea de membru al GAL-ului”), denotă neîntrunirea exigențelor de calitate a legii statuate de art.54 alin.(1) lit.a), c) al Legii nr.100/2017 și poate determina interpretarea extensivă de către subiecții responsabili de examinarea/investigarea eventualelor abateri săvârșite/persoanele care au/susțin că au influență asupra acestora, a numărului și suficienței seriozității încălcării statutului și a regulamentelor interne ale GAL-ului/constatării prejuderii imaginii GAL-ului sau discreditația calității de membru al GAL-ului.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Prevederile proiectului, vizează preponderent activitatea GAL-ului și Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare. Analiza normelor propuse, denotă unele deficiențe ce pot determina disfuncționalitatea proceselor administrative și admiterea incidentelor de integritate/riscurilor de corupție de către agenții publici responsabili de implementarea normelor/persoanele care au/susțin că au influență asupra acestora în contextul:

i) cumulării de către Organul central de specialitate a competențelor de a elabora acte, a controla aplicarea lor și de a sancționa subiecții vizati (1) aprobarea procedurii de examinare a actelor de constituire a GAL-ului, înaintarea recomandărilor către GAL și emiterea de către organul central de specialitate a deciziei privind conformitatea acestora cu principiile Programului LEADER; 2) lichidarea GAL la cererea organului central de specialitate, în baza deciziei de neconformitate a activității GAL-ului cu principiile Programului LEADER);

ii) includerii GAL-ului în Lista grupurilor de acțiune locală;

iii) interpretării extensive de către subiecții responsabili de examinarea/investigarea eventualelor

abateri săvârșite/persoanele care au/susțin că au influență asupra acestora, a numărului și suficienței seriozității încălcării statutului și a regulamentelor interne ale GAL-ului/constatării prejudicierii imaginii GAL-ului sau discreditarea calității de membru al GAL-ului;

iv) exonerării de răspundere contravențională a persoanelor responsabile de încălcarea prevederilor Legii cu privire la grupurile de acțiune locală nr.50 din 09 aprilie 2021, în cazul în care faptele săvârșite nu întrunesc elementele unei infracțiuni pentru atragerea la răspundere penală.

Aspectele date au fost analizate suplimentar în conținutul compartimentului III al prezentului raport de expertiză anticorupție.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

- 1 -

pct.7, 11, 19

7. Articolul 13 va avea următorul cuprins: „Articolul 13. Emiterea deciziei de conformitate

(1) Organul central de specialitate decide, în baza unei proceduri aprobate de acesta, conformitatea actelor de constituire a GAL-ului principiilor Programului LEADER.

(2) Pentru stabilirea conformității, se prezintă următoarele documente:

a) cererea privind emiterea deciziei de conformitate;

b) acordul de constituire;

c) procesul-verbal al ședinței adunării de constituire;

d) statutul;

e) lista fondatorilor;

f) strategia de dezvoltare locală a GAL-ului.”

11. Articolul 18 va avea următorul cuprins: “[...] (2) Fără a aduce atingere articolului 223 alineatul (1) din Codul civil, GAL-ul se lichidează la cererea organului central de specialitate, în baza deciziei de neconformitate a activității GAL-ului cu principiile Programului LEADER.”

19. Articolul 36: [...] alineatul (7) va avea următorul conținut: “(7) În cazul în care planul de acțiuni nu se realizează și GAL-ul nu implementează recomandările, organul central de specialitate emite decizia de neconformitate și radiază GAL-ul din Lista grupurilor de acțiune locală.”

Obiecții:

Primo, se remarcă faptul că, *analiza comparativă* a redacției propuse a art.13 și a redacției în vigoare a art.13 al Legii cu privire la grupurile de acțiune locală nr.50 din 09 aprilie 2021, *denotă* faptul că *aprobarea* amendamentului în redacția propusă *va determina investirea Organului central de specialitate* cu competențe de a aproba norme procedurale aferente procedurii de analiză/aprobare a deciziei de conformitate, în lipsa unor norme primare de referințe ce vizează *termenul de examinare* a actelor prezentate și emiterea deciziei de conformitate a GAL-ului.

Secundo, apreciind prin prisma art.5 al Legii cu privire la Guvern nr. 136 din 07 iulie 2017, se remarcă faptul că norma citată supra este o normă de blanșetă or aceasta transmite (entității publice nemijlocit responsabile de implementarea mecanismului reglementat) – competența de a stabili, în mod autonom,

reglementări cu caracter normative. Normele de blanșetă contribuie la apariția altor elemente cu risc puternic de coruptibilitate: lărgirea atribuțiilor discreționare, stabilirea aleatorie a termenelor pentru realizarea atribuțiilor/prestarea serviciilor publice, stabilirea unor cerințe exagerate pentru realizarea unor drepturi/costuri suplimentare exagerate, etc.

Factorii de risc evidențiați supra, sunt accentuați de cumularea de către entitatea prenotată a competențelor de a elabora și aproba reglementări, a controla aplicarea lor și de a sancționa subiecții vizați (i) aprobarea procedurii de examinare a actelor de constituire a GAL-ului, înaintarea recomandărilor către GAL și emiterea de către organul central de specialitate a deciziei privind conformitatea acestora cu principiile Programului LEADER; ii) lichidarea GAL la cererea organului central de specialitate, în baza deciziei de neconformitate a activității GAL-ului cu principiile Programului LEADER). Coruptibilitatea elementului prenotat are două laturi. Pe de o parte, autoritatea / agentul public poate promova sau prejudicia abuziv, cu intenții corupte, interesele anumitor persoane ținute să aplice regulile stabilite de autoritatea respectivă. Pe de altă parte, persoanele obligate să respecte regulile impuse de entitatea publică, pot fi lesne tentate să corupă exponenții acestei autorități pentru a evita controlul sau sancționarea, deoarece toate competențele sunt cumulate de către același organ al administrației publice.

În context, se remarcă prevederile art.4 lit.b) al Legii privind administrația publică centrală de specialitate nr. 98 din 04 mai 2012, după cum urmează: *Administrația publică centrală de specialitate își desfășoară activitatea respectând următoarele principii: [...] b) delimitare a funcțiilor de elaborare și de promovare a politicilor de funcțiile de implementare a acestora;*

Conform prevederilor art.5 lit.b) al Legii cu privire la Guvern nr.136 din 07 iulie 2017: *Articolul 5. Funcțiile Guvernului. Pentru realizarea programului său de activitate, Guvernul exercită următoarele funcții de bază: b) de reglementare, prin care se asigură elaborarea și aprobarea cadrului normativ și instituțional necesar realizării programului de activitate al Guvernului și organizării executării legilor*

În conformitate cu art. 102 din Constituție, art. 37 din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern, art. 44 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, hotărârile Guvernului se adoptă pentru exercitarea atribuțiilor constituționale și celor ce decurg din Legea cu privire la Guvern, precum și pentru organizarea executării legilor.

În aceeași ordine de idei, urmând jurisprudența Curții Constituționale, atenționăm că, Guvernul, fiind o autoritate a puterii executive, are rolul de a executa legile. Hotărârea Guvernului este un act juridic secundum legem, Guvernul, exercitând atribuția de executare a legilor, la promovarea unor acte normative nu poate intra în aria de competență a autorității legislative.

În acest sens, subliniem că, Curtea Constituțională a menționat că, actul normativ subordonat legii nu poate conține norme primare, iar conținutul actului normativ urmează să fie în strictă corespundere cu normele și scopul legii sau ale actului normativ superior și nu poate introduce reglementări noi, altele decât cele stabilite de lege sau actul superior. De asemenea, actul normativ nu poate interveni în domenii nereglementate de lege (Hotărârea Curții Constituționale nr. 29 din 28 octombrie 2016, §71).

Astfel, analizând prin prisma art.3, 16 al Legii cu privire la actele normative nr. 100 din 22 decembrie 2017, se remarcă faptul că aplicarea prevederilor proiectului citate supra, în redacția propusă, poate determina exercitarea unor atribuții excesive de reglementare de către organul central de specialitate, fapt care poate periclita coerența, consecutivitatea, stabilitatea și predictibilitatea normelor juridice. Subsidiar, carența prenotată, poate contribui la apariția altor elemente cu risc puternic de coruptibilitate: (lărgirea atribuțiilor discreționare, stabilirea aleatorie a termenelor pentru prestarea serviciilor, cerințe exagerate pentru realizarea unor drepturi, etc.) și admiterea incidentelor de integritate/riscurilor de corupție de către agenții publici responsabili de implementarea normei/persoanele care au/susțin că au influență asupra acestora.

Recomandări:

Apreciind prin prisma art.5 lit.b) al Legii cu privire la Guvern nr.136 din 07 iulie 2017, se evidențiază faptul că

toate exigențele primare ce vizează drepturi/obligațiile subiecților vizați de acțiunile organului central de specialitate urmează a fi reglementate în norme primare (i) termenul de examinare a actelor prezentate și emiterea deciziei de conformitate a GAL-ului; ii) criteriile de apreciere; iii) lista exhaustivă de acte ce urmează a fi prezentate spre examinare și eventuale taxe percepute, etc.), iar normele de reglementare a procedurii de examinare desfășurate de către organul central de specialitate urmează a fi aprobate de Guvern.

Factori de risc:

- Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive
- Cumularea competențelor de a stabili rigori, a controla aplicarea lor și de a sancționa
- Atribuții extensive de reglementare
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative
- Norme de blanchetă defectuoase

Riscuri de corupție:

- Generale

- 2 -

pct.8

8. Articolul 14: [...] se completează cu alineatul (6) cu următorul cuprins:

„(6) GAL comunică organului central de specialitate despre decizia organului înregistrării de stat, pentru a fi inclus în Lista grupurilor de acțiune locală, ținută de acesta.”.

Obiecții:

Prevederile propuse nu reglementează termenul administrativ de includere a GAL în Lista grupurilor de acțiune locală, fapt care întotdeauna lasă loc pentru interpretări abuzive din partea agenților publici responsabili de implementarea mecanismului reglementat.

Omisivitatea legiuitorului de a reglementa aspecte ale relațiilor sociale, existența cărora rezultă din realitatea obiectivă sau din alte prevederi ale aceluiași act, denotă neîntrunirea exigențelor de reglementare comprehensibilă și transparentă a acțiunilor autorităților publice stabilite inclusiv de prevederile art.32 al Codului administrativ nr.116 din 19 iulie 2018 și art.29 alin.(2) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, potrivit căroră: „Pentru a se evita lacunele legislative, soluțiile propuse în proiectul actului normativ trebuie să acopere întreaga problematică a relațiilor sociale ce constituie obiectul de reglementare al proiectului.”

Astfel, aprobarea proiectului în redacția propusă, poate determina discreția excesivă a agentului public de a aprecia și stabili în fiecare caz separat termene care îi sunt convenabile, atât pentru propriile acțiuni, cât și pentru acțiunile altor subiecți de drept cărora aceste termene le sunt aplicabile.

Recomandări:

Reglementarea termenului de includere a GAL în Lista grupurilor de acțiune locală.

Factori de risc:

- Lacună de drept
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative
- Lipsa/insuficiența mecanismelor de supraveghere și control (ierarhic, intern, public)
- Lipsa unor termene concrete/termene nejustificate/prelungirea nejustificată a termenilor

Riscuri de corupție:

- Încurajarea sau facilitarea actelor de:
 - trafic de influență
 - abuz de serviciu
 - depășire a atribuțiilor de serviciu
 - conflict de interese și/sau favoritism
 - îmbogățire ilicită
 - influențare necorespunzătoare
 - nerespectare a regimului cadourilor
- Legalizarea actelor de:
 - abuz de serviciu

- depășire a atribuțiilor de serviciu

- 3 -

pct.10

10. Articolul 17 va avea următorul cuprins: „

Articolul 17. Încetarea calității de membru [...] (3) Membrul GAL-ului se exclude în cazul:

a) încălcării sistematice a statutului și a regulamentelor interne ale GAL-ului;

[...] c) aducerii unui prejudiciu material sau de imagine GAL-ului;

e) condamnării în baza unei sentințe judecătorești definitive pentru fapte ce discreditează calitatea de membru al GAL-ului.

Obiecții:

Amendamentele proiectului citate supra, operează cu formule ambigui („încălcării sistematice”; „prejudiciu de imagine”; „discreditează calitatea de membru al GAL-ului”), care pot determina interpretarea extensivă de către subiecții responsabili de examinarea/investigarea eventualelor abateri săvârșite/persoanele care au/susțin că au influență asupra acestora, a numărului și suficienței seriozității încălcării statutului și a regulamentelor interne ale GAL-ului/constatării prejuderii imaginii GAL-ului sau discreditarea calității de membru al GAL-ului.

Se accentuează faptul că aspectul dat a fost sesizat inclusiv în cadrul expertizei proiectului de lege *cu privire la Grupurile de Acțiune Locală* https://cna.md/report_view.php?l=ro&id=7406

Carența în speță, denotă neîntrunirea principiilor activității de legiferare („*stabilitatea și predictibilitatea normelor juridice*”) și a exigențelor de calitate a legii iterate de normele de tehnică legislativă statuate de prevederile art.3 alin.(1) lit.d) și art.54 alin.(1) lit.a), c) al Legii nr.100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative („*conținutul proiectului se expune într-un limbaj simplu, clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc, [...]*”). În context, se remarcă faptul că prevederile art.23 alin. (2) din Constituție implică adoptarea de către legislator a unor legi accesibile, clare și previzibile. Condiția clarității și a previzibilității este îndeplinită atunci când atât justițiabilul, cât și nemișcât subiectul vizat de normă, poate cunoaște, din chiar textul normei juridice pertinente, iar la nevoie cu ajutorul interpretării acesteia de către instanțe sau cu ajutorul unor juriști profesioniști, care sunt acțiunile și omisiunile ce-i pot angaja răspunderea (inclusiv penală) și care este pedeapsa care îi poate fi aplicată, în cazul încălcării acestei norme. De asemenea, pentru ca legea să îndeplinească cerința previzibilității, ea trebuie să precizeze cu suficientă claritate întinderea și modalitățile de exercitare a puterii de apreciere a agenților publici în domeniul respectiv, ținând cont de scopul legitim urmărit, or o putere discreționară care nu este delimitată, chiar dacă face obiectul controlului judiciar din punct de vedere formal, nu trece de testul previzibilității (Hotărîrea Curții Constituționale nr. 26/2010; HCC 26/2016; etc.).

Recomandări:

Revizuirea definiției reglementate, în sensul stabilirii unor indici cuantificabili, ce permit evaluarea/delimitarea clară și fără echivoc a încălcărilor grave sau enumerarea exhaustivă a acestora.

Factori de risc:

- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive
- Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative
- Lipsa/insuficiența mecanismelor de supraveghere și control (ierarhic, intern, public)

Riscuri de corupție:

- Încurajarea sau facilitarea actelor de:
 - trafic de influență
 - abuz de serviciu
 - depășire a atribuțiilor de serviciu
 - conflict de interese și/sau favoritism
 - îmbogățire ilicită
 - influențare necorespunzătoare
 - nerespectare a regimului cadourilor

	<ul style="list-style-type: none"> ● Legalizarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - abuz de serviciu - depășire a atribuțiilor de serviciu - conflict de interese și/sau favoritism - influențare necorespunzătoare
--	---

- 4 -

<p>pct.15 15. Articolul 30:[...] la alineatul (9) cuvântul "<u>contravențională</u>" se substituie cu cuvântul "civilă".</p>	
<p>Obiecții: Prim-plan se remarcă faptul că amendamentul citat supra nu este justificat de către autor în nota de argumentare a proiectului sub aspectul inerenței operării acestuia și evaluării eventualei implementări a acestuia. Omiterea examinării aspectelor prenotate, complică perceperea dimensiunii problemei abordate și relevanța modificărilor propuse prin proiect.</p> <p>Apreciind prin prisma art.401 Cod Contravențional coroborat cu art.4, 13-14 al Legii cu privire la grupurile de acțiune locală nr.50 din 09 aprilie 2021, se remarcă faptul că operarea amendamentului propus va determina, în esență, exonerarea de răspundere contravențională a persoanelor responsabile de încălcarea prevederilor Legii cu privire la grupurile de acțiune locală nr.50 din 09 aprilie 2021, în cazul în care faptele săvârșite nu întrunesc elementele unei infracțiuni pentru atragerea la răspundere penală (inclusiv pentru contravențiile prevăzute la art.313⁴, 313⁷, 314, 314¹, 312, 313, 313¹, 313³, 315 și 315¹ Cod Contravențional).</p>	
<p>Recomandări: Reconsiderarea modificării propuse și completarea normei după cuvântul "<u>contravențională</u>" cu cuvântul "<u>civilă</u>".</p>	
<p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Lacună de drept ● Lipsa responsabilității clare pentru încălcări ● Lipsa sancțiunilor clare 	<p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Legalizarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - trafic de influență - abuz de serviciu - depășire a atribuțiilor de serviciu - conflict de interese și/sau favoritism - influențare necorespunzătoare - nerespectare a regimului cadourilor

IV. Concluzia expertizei

Potrivit notei informative a proiectului, finalitatea scontată a acestuia este aducerea în concordanță a actului normativ cu prevederile noii legi cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural, adoptată în primăvara anului 2023, precum și îmbunătățirea condițiilor de înregistrare și funcționare a grupurilor de acțiune locală (*în continuare – GAL*).

Autorul a prezentat *Sinteza* avizelor parvenite în cadrul procesului de consultare publică a proiectului de către autoritățile responsabile de implementarea prevederilor conținute în proiect/instituțiilor interesate, fapt ce denotă aspectul *definitivat* al acestuia și întrunirea condițiilor stabilite de prevederile art.28 al Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017 - pentru efectuarea *expertizei anticorupție*.

În procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigurile de asigurare a transparenței

decizionale statuate de prevederile art.8 lit.a)-d) al Legii nr. 239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional. Nota informativă a proiectului a fost întocmită cu întrunirea parțială a exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 lit.a)-f) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017. Totodată, apreciind prin prisma riscurilor vizate de compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție, se remarcă *insuficiența argumentelor* expuse întru justificarea modificărilor vizate la Articolul 30:[...] la alineatul (9) al Legii nr. 50/2021 (*"Tot aici, norma a mai suferit careva modificări redacționale;"*);

Analiza normelor propuse, denotă unele deficiențe ce pot determina disfuncționalitatea proceselor administrative aferente i) Cumulării de către Organul central de specialitate a competențelor de a elabora acte, a controla aplicarea lor și de a sancționa subiecții vizați (1) aprobarea procedurii de examinare a actelor de constituire a GAL-ului, înaintarea recomandărilor către GAL și emiterea de către organul central de specialitate a deciziei privind conformitatea acestora cu principiile Programului LEADER; 2) lichidarea GAL la cererea organului central de specialitate, în baza deciziei de neconformitate a activității GALului cu principiile Programului LEADER); ii) includerii GAL-ului în Lista grupurilor de acțiune locală; iii) interpretării extensive de către subiecții responsabili de examinarea/investigarea eventualelor abateri săvârșite/persoanele care au/susțin că au influență asupra acestora, a numărului și suficienței seriozității încălcării statutului și a regulamentelor interne ale GAL-ului/constatării prejuderii imaginii GAL-ului sau discreditarea calității de membru al GAL-ului; iv) exonerarea de răspundere contravențională a persoanelor responsabile de încălcarea prevederilor Legii cu privire la grupurile de acțiune locală nr.50 din 09 aprilie 2021, în cazul în care faptele săvârșite nu întrunesc elementele unei infracțiuni pentru atragerea la răspundere penală.

Implementarea prevederilor propuse, poate contribui la realizarea finalității scontate a acestora, fapt care nu este în detrimentul interesului public general (în sensul prevăzut de prevederile Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017), în condițiile respectării recomandărilor vizate de compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție.

28.12.2023

Digitally signed by Chistol Cristina
Date: 2023.12.28 15:02:20 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova



Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Cristina CHISTOL , Inspector principal